

ГОДИШНИК НА СОФИЙСКИЯ УНИВЕРСИТЕТ „СВ. КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ“

ФИЛОСОФСКИ ФАКУЛТЕТ

Библиотечно-информационни науки

Том 14/15, 2022/2023

ANNUAL OF SOFIA UNIVERSITY “ST. KLIMENT OHRIDSKI”

FACULTY OF PHILOSOPHY

Library and Information Science

Volume 14/15, 2022/2023

СЪВРЕМЕННАТА КАТЕДРА ПО „БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ, НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ И КУЛТУРНА ПОЛИТИКА“

МИЛЕНА МИЛАНОВА

Милена Миланова. СЪВРЕМЕННАТА КАТЕДРА ПО „БИБЛИОТЕКОЗНАНИЕ, НАУЧНА ИНФОРМАЦИЯ И КУЛТУРНА ПОЛИТИКА“.

Публикацията има за цел да анализира съвременното състояние на една от основните образователни институции в областта на библиотечно-информационните науки в България. В исторически план подготовката на кадри за академичните библиотеки и за научно-техническите институти е била поверена на Библиотековедската катедра на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Промените в общественно-политически план се отразяват и върху развитието на образователните процеси. Съвременната катедра по „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ вече има своята история, натрупан е опит, събрани са достатъчно количествени данни, проведени са различни наблюдения на процеси и събития, което позволява да се анализира състоянието на научния, образователния, кадровия и социалния потенциал на Катедрата.

Ключови думи: библиотечно-информационни науки, висше образование, Софийски университет „Св. Климент Охридски“, юбилей

Milena Milanova. CONTEMPORARY DEPARTMENT „LIBRARY SCIENCE, SCIENTIFIC INFORMATION AND CULTURAL POLICY“.

The paper aims to analyze the current state of one of the main educational institutions in library and information sciences in Bulgaria. Historically, the teaching of specialists for academic libraries and scientific and technical institutes was entrusted to the LIS Department at the Sofia University “St. Kliment Ohridski”. Changes in the socio-political plan also affect the development of educational processes. The contemporary department of “Library Science, Scientific Information, and Cultural Policy” already has its own history, experience has been accumulated, sufficient quantitative data has been collected, and various observations of processes and events have been carried out, which allows analyzing the state of the scientific, educational, personnel, and social potential of the department.

Keywords: Library and Information Science, high education, Sofia University „St. Kliment Ohridski“

Съвременното състояние на една от основните образователни институции в областта на библиотечно-информационните науки в България е въпрос от съществено значение за развитието на целия сектор в страната. Осигуряването на квалифицирани кадри за библиотечните институции, както и за различни обществени организации, поддържащи и развиващи публични информационни системи, е изключително важен въпрос, свързан с информационното осигуряване, доброто управление и развиване на способностите за анализ и оценка на информацията. Специалистите в областта на информационните науки са безспорно основните кадри и поради това са ценни и за обществото, и за развиването на уменията по информационна и дигитална грамотност на хората, независимо от възраст, социален или религиозен статус.

В исторически план подготовката на кадри за академичните библиотеки и за научно-техническите институти е било поверено на Библиотековедската катедра на Софийския университет „Св. Климент Охридски“. Промените в обществено-политически план се отразяват и върху развитието на образователните процеси. Съвременна катедра по „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ вече има своята история, натрупан е опит, събрани са достатъчно количествени данни, проведени са различни наблюдения на процеси и събития, което позволява да се анализира състоянието на научния, образователния, кадровия и социалния потенциал на катедрата.

Началото на самостоятелна специалност и Катедра по архивистика, в рамките на която са били застъпени библиотековедски курсове, е поставено през 1952 г., а от академичната 1953/54 г. е създадена специалност по библиотекознание и библиография, част от Философско-историческия факултет на Софийския университет. От 1992 г. катедрата става част от Философски факултет, а през 1993 г. получава съвременното си наименование – катедра „Библиотекознание, научна информация и културна политика“ (БНИКП)¹. Развитието на специалността, учебните планове, промените в наименованията и принадлежността на Катедрата, винаги са следвали тенденциите в професионалната област, развитието на науката, подчинявали са се на обществените нужди, предвиждали са промените и са подготвяли кадри с висше образование за нуждите на пазара на труда.

Според *Правилника за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“*², обучението, което

¹ За повече информация вж. **Янакиева**, Татяна. Създаване и развитие на библиотечното образование в СУ „Св. Климент Охридски“. Специфика и интегритет в съобществото на университетските дисциплини. В: *Годишник на СУ „Св. Климент Охридски“. Философски факултет. Книга Библиотечно-информационни науки*, Т. 1, 2008, с. 5–43. ISSN 1313-4256. URI <http://hdl.handle.net/10506/1360>

² **Министерство на образованието и науката**. Правилник за наблюдение и оцен-

предлага и осигурява Катедрата е в научна област 3. *Социални, стопански и правни науки*, която е съпоставима на област на висшето образование 3. и включва девет научни, съответно – професионални направления (ПН). Направление 3.5. *Обществени комуникации и информационни науки* е насочено към провеждане на изследвания и разработване на образователни програми в областта на журналистиката и масовите комуникации, библиотекознанието, информационните науки и др.п. Съвременната катедра БНИКП подготвя специалисти в бакалавърска, магистърска и докторска степен на образование в ПН 3.5. *Обществени комуникации и информационни науки* (схема 1).

Схема 1. Класификации на областите на науката и образованието, в които попадат библиотекознанието и информационните науки

Съотносимостта на научните области на висшето образование и направленията в тях към *Класификация на областите на образование и обучение* (КОО-2015), ги класифицира към широка област 03. *Обществени науки, журналистика и информация* и детайлна област 0322. *Библиотечно дело, информационни науки и архивистика*, която обхваща изучаване на методи на подбор, придобиване, организиране и съхранение на набор от информация, както и улесняване на нейното използване. Програмите по библиотекознание и музеология също се включват в тази детайлна област. В нея се класифицират и програми и квалификации със съдържание: архивистика, кураторски

ка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“. В: *ДВ [онлайн]. Официален раздел. Министерства и други ведомства*, бр. 54, 29.6.2018 г., с. 44. Достъпно от: <https://dv.parliament.bg/DVWeb/showMaterialDV.jsp?idMat=127573>

изследвания, документалистика, библиотечно-информационни науки, библиотекостроене, музейна документалистика, музейни изследвания, музеология.

По данни от *Рейтинговата система на висшите училища в България* (PCBYB)³, в страната се извършва обучение в 52 висши училища, по 52 професионални направления. Наблюдението върху висшето образование и професионалните направления се извършва от 2012 година. В професионално направление 3.5. *Обществени комуникации и информационни науки* (ПН 3.5 ОКИН) към 2022 г. обучение извършват 9 висши училища, от които 3 частни и 6 държавни; 1 висше училище извършва обучение в образователна степен „професионален бакалавър“, 8 – в степен „бакалавър“, 8 – в степен „магистър“, 5 – в степен „доктор“. От тях обучение в детайлна област 0322. *Библиотечно дело, информационни науки и архивистика* извършват 4 висши училища: Софийски университет „Св. Климент Охридски“, Университет по библиотекознание и информационни технологии, Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“ с колеж в Добрич и Великотърновски университет „Св. св. Кирил и Методий“ (схема 2).

Схема 2. Класация по направление 3.5. ОКИН, според данни от PCBYB

Данните от рейтинговата система отразяват положението на обучението в направление ОКИН в СУ водеща позиция. Успешната реализация на завършващите студенти е един от водещите критерии при осъществяването и най-вече при осъвременяването на учебните планове и програми. От завършилите най-голям

³ *Рейтингова система на висшите училища в България (PCBYB)* [онлайн]. Достъпно от: <https://rsvu.mon.bg/rsvu4/#/>

дъл се пада на други специалисти, 20% са заети като стопански и административни приложни специалисти, 16,52% са юристи и специалисти по обществени науки и култура, 15,52% – стопански и административни специалисти (схема 3).

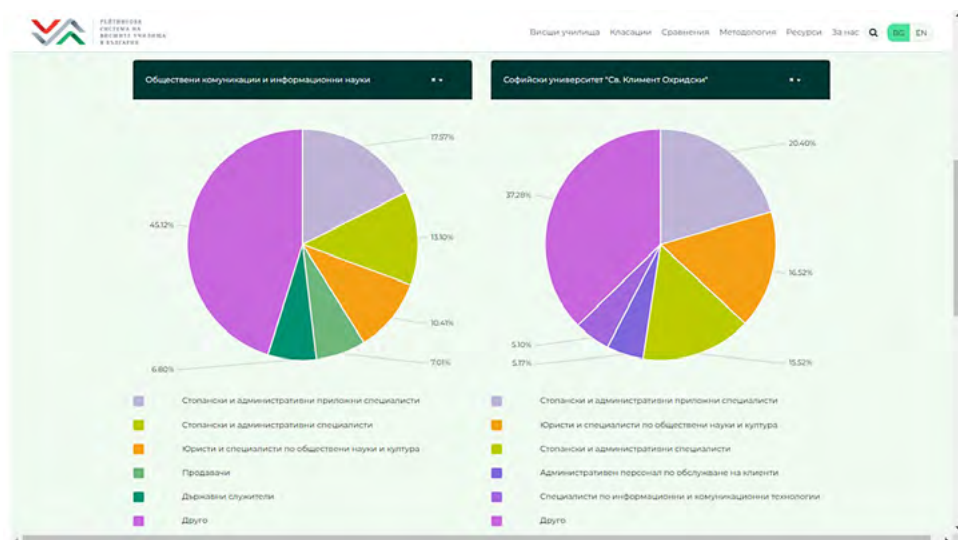

Схема 3. Реализация на завършилите ПН 3.5. ОКИН в СУ „Св. Климент Охридски“

Анализите на реализираните студенти на пазара на труда, според националната класификация на професиите и длъжностите, очертават 75 длъжности, по които се подготвят или е възможна подготовка на кадри в ПН 3.5. ОКИН⁴ (схема 4).

⁴ За повече информация вж. **Миланова**, Милена. Образованието в областта на библиотекознанието и информационната наука от перспективата на професионалната реализация и очакванията на пазара на труда. В: *Посветени на библиотеките: сб. в чест на доц. д-р Анета Дончева*. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2022, с. 269–288. ISBN 978-954-07-5536-6.

			НКПД	
Клас 1 Ръководители	подпис 133 Ръководители в производството и специализираните услуги	група 134 Ръководители в областта на професионалните услуги	единична група 1340 Ръководители в областта на професионалните услуги, н.д.	длъжност 1340 7001 Директор, библиотека 1349 7007 Заместник-директор, библиотека
Клас 2 Специалисти	21. Специалисти по природни и технически науки	216 Архитекти, проектианти, занаятчии, дизайнери	2166 Графични и мултимедийни	2166 6003 Експерт, предпечатна подготовка 2166 6004 Специалист, предпечатна подготовка 2166 3006 Уеб дизайнер 2320 5009 Преподаватели, център за професионално обучение
	23 Преподаватели	232 Учители по професионална подготовка в професионалното образование и обучение и преподаватели в ЦПО 235 Други преподаватели	2320 Учители по професионална подготовка в професионалното образование и обучение и преподаватели в ЦПО 2356 Други преподаватели по информационни технологии в извънкласни и извънучилищни дейности 2359 Други преподаватели, н.д.	2356 5001 Преподаватели, информационни технологии в извънкласни и извънучилищни дейности 2359 5002 Програмист, уеб сайтове 2351 6003 Програмист, мултимедия 2513 6004 Проектиант, уеб сайтове
	25 Специалисти по информационни и комуникационни технологии	251 Разработчици на софтуер и софтуерни приложения и анализатори 252 Специалисти по бази данни и мрежи	2513 Разработчици на уебсайтове и мултимедия 2521 Проектианти и администратори на бази данни 2522 Системни администратори 2529 Специалисти по бази данни и мрежи, н.д.	2513 6002 Програмист, уеб сайтове 2513 6003 Програмист, мултимедия 2513 6004 Проектиант, уеб сайтове 2521 6007 Администратор, бази данни 2522 6001 Системен администратор 2529 6001 Експерт, сигурност на информационни и комуникационни технологии 2529 6002 Експерт, информационно осигуряване 2529 6003 Експерт, изличаване на данни 2529 6004 Консултант, компютърни престъпления 2529 6005 Консултант, сигурност на данни 2529 6006 Специалист, обработка на данни
	26 Юристи и специалисти по обществени науки и култура,	262 Библиотекари, архивисти и уредници	2621 Архивисти и уредници	2621 7001 Главен уредник, музеи 2621 7002 Главен архивист 2621 7003 Главен уредник, галерия за изкуства 2621 6004 Уредник, музеи 2621 6005 Уредник, галерия за изкуства 2621 6006 Уредник, зоологическа в зоологическа градина 2621 6007 Архивист 2621 6008 Заведяващ библиотек, музеи 2622 5001 Библиотекар 2622 6002 Библиотекар-експерт 2622 7003 Главен библиотекар 2622 6004 Методист, библиотека 2622 5005 Библиотекар-специалист 2622 5006 Библиограф 2622 6007 Библиограф-експерт 2622 7008 Главен библиограф 2622 5009 Библиограф-информатор 2622 6010 Документалист 2622 6011 Експерт, икономическа информация 2622 6012 Експерт, техническа информация
Клас 3 Техници и приложни специалисти	32. Приложни специалисти в здравеопазването 34 Други приложни специалисти	325 Други приложни специалисти в здравеопазването 343 Приложни специалисти в областта на изкуствата, културата и културното наследство	3252* Специалисти по медицински досети и адресна информация 3433 Технически персонал в галерии, музеи и библиотеки	3433 3001 Декоратор, изложби/музеи и галерия 3433 3002 Помощник-реставратор
	35 Техници в областта на информационните и комуникационни технологии	351 Техници в областта на информационните и комуникационни технологии и обслужване на потребители;	3514 Уеб техници	3514 3001 Администратор, уеб сайт 3514 3002 Техник, уеб сайт 3514 3003 Уебмастер 3514 3004 Мениджър, уеб сайт 3514 3005 Консултант, управление на уеб сайт 3514 3006 Координатор, управление на уеб сайт
Клас 4 Помощен административен персонал	41 Общи административни служители и оператори на организационна техника	411 Общи административни служители 413 Оператори на организационна техника;	4110 Общи административни служители 4131 Машинистки и текстообработващи оператори	4110 3008 Организатор, обработка на произваждана информация 4110 3009 Заведяващ регистратура за неклассифицирана информация 4131 2001 Машинистка 4131 2002 Машинистка, стенографска машинка 4131 2003 Стенограф 4131 2004 Оператор, копирна техника 4131 2005 Оператор, телераф 4131 2006 Оператор, телес 4131 2007 Оператор, телепринтер 4131 2008 Оператор, телетайпна апарат 4131 2009 Оператор, телефакс 4132 2001 Оператор, въвеждане на данни
	42 Административен персонал по обслужване на клиенти	422 Персонал информиращ клиенти	4132 Оператори по въвеждане на данни	4229 Персонал, информиращ клиенти, н.д.
	44 Друг помощен административен персонал	441 Друг помощен административен персонал	4411 Помощен персонал в библиотеки	4411 3001 Картограф 4411 3003 Работник, библиотека 4411 3005 Фондохранител, музей/художествена галерия 4415 3001 Заведяващ архивохранилище (книгоохранилище) 4415 3002 Архивар 4415 2003 Деловодител 4415 2004 Книговодител 4415 2005 Регистратор
Клас 7 Квалифицирани работници и сродни на тях занаятчи	73 Занаятчи и печатари	732 Печатари и сродни на тях	7321 Техници в предпечатната подготовка	7321 3003 Оператор, компютърна предпечатна подготовка

Схема 4. Идентифицирани длъжности в НКПД, по които може да се осигури заетост на специалисти, завършили ПН 3.5 ОКИН в СУ

Съвременната катедра БНИКП подготвя специалисти в бакалавърска, магистърска и докторска степен на образование, като обучението отговаря на изискванията на *Квалификационната рамка на Европейското пространство за висше образование* (КРЕПВО), в която се вгражда националната рамка за висше образование⁵.

В ОКС „бакалавър“ се провежда обучение в специалности: „Библиотечно-информационни науки“, в редовна и задочна форма на обучение и „Публични информационни системи“, в редовна форма на обучение (схема 5). Изграждат се специалисти, които притежават разширени и задълбочени теоретични и фактологични знания както за основополагащи факти и процеси, така и за най-новите постижения и моменти от развитието на библиотекознанието, библиографията, книгознанието (история на книгата), информационната наука, информационни и комуникационни технологии, социалния (културен) контекст, в който съществуват и функционират институциите на паметта – библиотеки, музеи, архиви. Овластяването на знанията се постига чрез изучаването на фундаментални дисциплини, задължителни в учебния план и създаващи предпоставки за изучаване и познаване на различни теории, факти, процеси и събития, както и овладяването на професионална терминология. По този начин студентите, придобили професионална квалификация „бакалавър по библиотечно-информационни науки“ се подготвят за реализация на различни позиции и длъжности в организации и институции – в библиотеки, информационни центрове, документационни служби, центрове за информационно обслужване и международен информационен обмен, разпространение и търговия на информационни ресурси.

Студентите, придобили професионална квалификация „бакалавър по публични информационни системи“ са подготвени за реализация на различни нива в организационната структура на институции и организации, които генерират, разпространяват, управляват информация и които предлагат различни информационни услуги и осигуряват различни информационни потребности (традиционни и електронни). Подготвени са за заемането на ръководни позиции, свързани с организация и управление на информация и информационни потоци и системи, експерти и консултанти по информационно осигуряване, извличане на данни, информационно търсене, специалисти по анализ, подбор, организиране и поддържане на информационни хранилища и изграждане на информационни услуги.

В процеса на обучение студентите изграждат умения за самостоятелно интерпретиране на знанията чрез прилагане на факти и критично възпри-

⁵ **Квалификационна рамка на Европейското пространство за висше образование** (КРЕПВО). В: *Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО)* [онлайн]. *Европейски инструменти и политики. Европейската квалификационна рамка (ЕКР)*. Достъпно от: <https://www.navet.government.bg/bg/evropejskata-kvalifikatsionna-ramka/>

емане, разбиране и изразяване на теории и принципи. Развиват се умения за владение на методи и средства, водещи до решаването на сложни задачи, за прилагане на логическо мислене и за проявяване на новаторство и творчески подход при решаването на нестандартни задачи. Нивото на овладяване и прилагане на тези умения в процеса на обучение се развива чрез практическите занимания в отделните дисциплини на учебния план и чрез методите на оценка и наблюдение на работата на студентите.

Целите на обучението са свързани и с изграждане на различни компетентности. Обучението е насочено към развитие на способностите за самостоятелност при административно управление на сложни професионални дейности и за поемане на отговорности при вземане на решения в сложни условия и под влиянието на различни взаимодействия си и трудно предвидими фактори. У студентите се изгражда и се провокира проявата на творчество и инициативност в управленската дейност. Създават се умения за вярна преценка на необходимостта от непрекъснато обучение с цел повишаване на ефективността. Изграждат се компетентности за учене чрез последователно оценяване на собствената квалификация, чрез преценка на придобитите до момента знания и умения и разбиране на необходимостта от разширяване и актуализиране на тази квалификация.

Изключително важно в процеса на обучение е придобиването на комуникативни и социални компетентности, свързани с умението да се формулират и излагат ясно и разбираемо идеи, проблеми и решения пред специалисти и неспециалисти.

Според квалификационните характеристики на специалностите, ясно е очертана връзката между целите на обучението, овладяването на знания, умения и изграждане на компетентности, които позволяват професионалната реализация на завършилите специалностите студенти в организации и институции, които имат пряка заинтересованост от специалисти с предлаганата професионална квалификация.

Обучението, което се предлага отдавна е излязло извън рамките на традиционната форма на преподаване (лектор-ученик). Студентите активно участват в разнообразни практически обучения, студентски практики, теренни изследвания, национални и международни форуми и инициативи, научни и образователни проекти. Традиционно в часовете се канят гост-лектори – практики, които демонстрират и представят различни иновативни разработки и решения, системи и подходи, успешно реализирани в практиката на различни институции и организации.

Обучението в магистърските програми надгражда бакалавърската степен и го допълва с нови знания, умения и компетентности. Подготовката е насочена към създаване на кадри, способни да заемат ръководни постове и водещи позиции в различни организации. Студентите овладяват широк спектър от

теоретични и практически знания, специализирани в научната област, които надграждат предишната степен на обучение; познават, разбират и изразяват теории, концепции, принципи и закономерности; владеят високоспециализирани практически и теоретични знания, формиращи основата за оригиналност в разработването и прилагането на нови идеи и решения; демонстрират критично осъзнаване на знанията в областта и връзките между различните изучавани области.

Наша мисия и непрекъснат стремеж е да бъдем близо пазара на труда, да работим в сътрудничество и партньорство с различни организации и институции преди всичко в областта на писменото културното наследство. В резултат Катедрата провежда обучение в три магистърски програми: „Библиотечно-информационни науки и културна политика“, „Библиотечно-информационни технологии“, „Управление на електронно съдържание“ (схема 5).

Обучавани студенти за 2019/2020								
курс	ОКС "бакалавър"				ОКС "магистър"			ОКС "доктор"
	I	II	III	IV	БИТ	БИНКП	ИКЧ	
БИН зо	19	14	10	17	7	3	1	27
БИН ро	16	10	15	18				
ПИС	28	26	0	0				
общо	63	50	25	35	11			27
211								
Обучавани студенти за 2020/2021								
курс	ОКС "бакалавър"				ОКС "магистър"			ОКС "доктор"
	I	II	III	IV	БИТ	БИНКП		
БИН зо	18	17	14	7	11	8		18
БИН ро	13	7	10	13				
ПИС	31	23	23	0				
общо	62	47	47	20	19			18
213								
Обучавани студенти за 2021/2022								
курс	ОКС "бакалавър"				ОКС "магистър"			ОКС "доктор"
	I	II	III	IV	БИТ	БИНКП		
БИН зо	15	16	17	10	7	5		12
БИН ро	15	11	9	11				
ПИС	25	32	21	23				
общо	55	59	47	44	12			12
229								
Обучавани студенти за 2022/2023								
курс	ОКС "бакалавър"				ОКС "магистър"			ОКС "доктор"
	I	II	III	IV	БИТ	БИНКП		
БИН зо	15	16	13	5	5	9		10
БИН ро	16	8	11	10				
ПИС	27	25	20	22				
общо	58	49	44	37	14			10
212								

Схема 5. Профил на обучаваните студенти в катедра БНИКП (2019–2023)

В тези програми студентите са специалисти от практиката в библиотеки-те, решили да усъвършенстват и разширят знанията с областта на модерния библиотечен мениджмънт или колеги, изкушени от библиотечната професия, решили да потърсят своята реализация в библиотечна институция.

Магистърска програма „Управление на електронно съдържание“ е с изцяло обновен учебен план в резултат от анализи на очакванията на студентите, завършващи бакалавърските ни програми, пазара на труда, работодателските организации, с които пряко си сътрудничим. Насочена е към специалисти с интереси в създаването, разпространението и анализа на електронно съдър-

жание чрез компютърни системи и технологии. Застъпени са няколко ключови за цифровия XXI век области: организация и управление на информацията; системи и технологии за управление на съдържание; авторскоправна регулация; етика на данните; технологии на обучението; управление и извличане на знания от данни; виртуална комуникация; дигитални трансформации; развитие на гражданската наука в цифровото общество; монетизиране на цифрови данни; интернет на нещата, блокчейн и изкуствен интелект. Завършилите магистърската програма са подготвени да участват в създаването и управлението на електронно съдържание; да съдействат за информационното осигуряване на различни сфери и дейности; да работят като експерти, които създават и анализират информационни масиви с данни; да прилагат нови технологии в различни процеси по обработка на данни; да участват в реализацията на редица информационни процеси в организациите⁶.

Основните цели на подготовката на научноизследователски кадри в катедра БНИКП са свързани с осигуряване на приемственост на преподавателския (академичен) състав, изследване и развитие на актуални и проблематични теми в областта на библиотекознанието и информационните науки. Предоставя се възможност на изявени студенти, завършващи магистърските ни програми, за самостоятелни научни търсения и реализиране на научноизследователското поприще. Към 2023 г. докторантите в катедра БНИКП са 10. Докторските програми, по които могат да се обучават, са три: „Книгознание, библиотекознание и библиография“, „Теория на научната информация“ и „Информационно-търсещи системи“. За последния петгодишен период защитилите докторат са 13 (схема 6).

⁶ *Философски факултет. Софийски университет „Св. Климент Охридски“* [онлайн]. Достъпно от: <https://phls.uni-sofia.bg>

- Аврамова, Мария Асенова** *Лингвистична осигуреност на електронните библиотеки*. Науч. ръководител Милена Миланова. София, 2018.
- Катошева, Милена Гришева**. *Ролята на дарителството за развитие на музейните колекции в България*. Науч. ръководител Симеон Недков. София: 2018.
- Тончева, Светослава Милчева** *Вътрешни комуникативни процеси в регионалните библиотеки в България – изследване на организационните аспекти*. Науч. ръководител Илко Пенелов. София, 2019.
- Русков, Димитър Георгиев**. *Ролята на обществената библиотека в контекста на имиграционната и интеграционна политика на Холандия*. Науч. ръководител Елица Лозанова-Белчева. София, 2019.
- Георгиев, Асен Георгиев**. *Личните дневници в специализирани библиотечни колекции в България. Свидетелствата на Петър Динеков и Борис Делчев*. Науч. ръководител. Боряна Христова. София: 2020.
- Петров, Георги Методиев**. *Интегриране на колекции от дигитални обекти на културното наследство чрез облачни технологии*. Науч. ръководител Цветанка Панчева. София, 2021.
- Белева, Вяра Кирилова** *Социализация на музейните обекти в Трявна*. Науч. ръководители Симеон Недков, Жоржета Назърска. София: 2021.
- Стоянова, Ива Стоянова**. *Националният исторически разказ за българското Възраждане: репрезентации в Националния исторически музей*. Науч. ръководители Симеон Недков, Десислава Лилова. София, 2022.
- Стефанов, Росен Красимиров**. *Системите за проследяване и анализ на научни цитирания като инструмент за оценка развитието на академичните изследвания*. Науч. ръководител Елица Лозанова-Белчева. София, 2020.
- Козарева, Боряна Филипова**. *Индикатори за изследване на информационното поведение на потребителите в университетските библиотеки в България*. Науч. ръководител. Елица Лозанова-Белчева. София, 2021.
- Христов, Иван Петров**. *Иновативни решения за музейните процеси чрез облачни технологии*. Науч. ръководител Симеон Недков. София, 2019.
- Кавръкова, Стамена Цветанова**. *Приложение на холографската памет в информационните хранилища на бъдещето*. Науч. ръководител Оля Харизанова. София, 2019.
- Николов, Никола Стефанов**. *Мозъчните устройства като информационно-обслужващи разпределители*. Науч. ръководител Оля Харизанова. София, 2021.

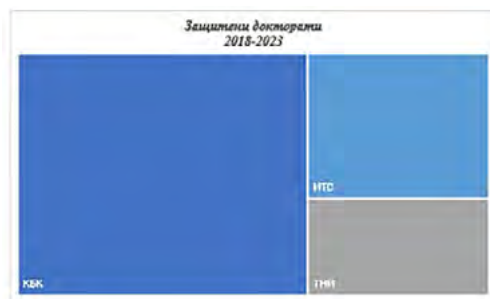

Схема 6. Защитени докторати

Като научноизследователско звено в рамките на Философския факултет на Софийския университет „Св. Климент Охридски“, постоянна е грижата на Катедрата за създаване на отлични условия за прием и обучение на бакалаври, магистри и докторанти в областта на информационната наука. Академичният състав на катедрата притежава необходимия капацитет за провеждане на обучението, ръководството на докторантски разработки, осъществяването и реализирането на научноизследователски и образователни проекти (схема 7). Преподавателите са търсени гости, лектори и презентатори на многобройни научни форуми, кръгли маси, тренингови обучения. Същевременно защитилите докторанти постепенно биват привличани като преподаватели, които да представят пред студентите резултатите от своите изследвания.

Схема 7. Развитие на академичния състав на катедра БНИКП

За последните пет години научноизследователската дейност на преподавателския състав – публикации, доклади и проекти, възлиза общо на 339. От тях – 195 научни публикации, 101 участия с доклади на научни форуми и участия в 43 проекта (схема 8).

Схема 8. Научноизследователска и публикационна дейност

Издателската политика на катедра БНИКП включва издаването на монографични издания, хабилитационни трудове, библиографски издания, енциклопедични издания, научни сборници⁷, сборници с материали от конгреси и конференции, учебни издания. Публикуват се научни издания, които през годините постепенно се утвърдиха и тяхното издаване е устойчиво:

– *Годишник на Софийския университет „Св. Климент Охридски“*. Библиотечно-информационни науки. Т. 1 – (2008 –). ISSN 1313-4256. Достъпно от: <https://research.uni-sofia.bg/handle/10506/12898>;

– Научна поредица *Книга – Информация – Общество*. Кн. 1 – (2019 –). ISSN 2683-0515⁹;

– Сборници с материали от съвместна международна видеоконференция, част от годишния форум Международни музейни четения „Съвременни проблеми на музеологията“¹⁰.

Катедрата поддържа добри партньорски взаимоотношения в национален и международен контекст. Имаме сключени над 30 договора за партньорство и сътрудничество с библиотеки и музеи от цялата страна. Повече от 20 години поддържа добро партньорство с Варшавския университет, Университета по приложни науки и изкуство – гр. ХанOVER, Германия, Университета по професионално обучение – гр. Девентър, Нидерландия, Вилнюски университет – Литва, Университета в Сарагоса – Испания, Орловски държавен институт за изкуство и култура – гр. Орел, Русия. В рамките на тези партньорски взаимоотношения се реализира и обмен на преподаватели и студенти по програмите Еразъм и Еразъм+ на Европейския съюз.

Съвременната Катедра по библиотекознание, научна информация и културна политика успешно развива образователна услуга в областта на библиотекознанието и информационната наука. Нейните възпитаници се реализират в разнообразни културни и обществени институции. Незаменими са уменията, които придобиват те в рамките на бакалавърските, магистърските и докторските програми на Катедрата, като едновременно следват международните препоръки и стандарти за обучение в професионалното направление и отразяват националните специфики и очакванията на работодателите и пазара на

⁷ *Философски факултет. Софийски университет „Св. Климент Охридски“*. Катедра Библиотекознание, научна информация и културна политика. Публикации [онлайн]. Достъпно от: <https://phls.uni-sofia.bg/akademichen-sastav/katedri/katedra-bnikp/publikacii-bnikp/>

⁸ Изданието е индексирено в CEOOL.

⁹ *Философски факултет. Софийски университет „Св. Климент Охридски“*. Катедра Библиотекознание, научна информация и културна политика. Публикации [онлайн]. Достъпно от: <https://phls.uni-sofia.bg/akademichen-sastav/katedri/katedra-bnikp/publikacii-bnikp/>

¹⁰ *Философски факултет. Софийски университет „Св. Климент Охридски“*. Катедра Библиотекознание, научна информация и културна политика. Международна видеоконференция [онлайн]. Достъпно от: <https://phls.uni-sofia.bg/akademichen-sastav/katedri/katedra-bnikp/mezhdunarodna-videokonf-bnikp/>

труда. Като част от структурата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и неговия Философски факултет, Катедрата изгражда у своите възпитаници дух на академизъм, толерантност, високи научни и професионални качества и ценности. Създава условия за приемственост и разпознаваемост на подготвените кадри. Стреми се към гъвкавост, постоянно обновяване и изграждане на пряка връзка между практическите и фундаменталните знания и умения необходими за професиите на информационния специалист.

ЦИТИРАНИ ИЗТОЧНИЦИ:

Квалификационна рамка на Европейското пространство за висше образование (КРЕПВО). В: *Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО)* [онлайн]. *Европейски инструменти и политики. Европейската квалификационна рамка (ЕКР)*. Достъпно от: <https://www.navet.government.bg/bg/evropejskata-kvalifikatsionna-ramka/>

Министерство на образованието и науката. Правилник за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища и научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“. В: *ДВ* [онлайн]. *Официален раздел. Министерства и други ведомства*, бр. 54, 29.6.2018 г., с. 44. Достъпно от: <https://dv.parliament.bg/DVWeb/showMaterialDV.jsp?idMat=127573>

Миланова, Милена. Образованието в областта на библиотекознанието и информационната наука от перспективата на професионалната реализация и очакванията на пазара на труда. В: *Посветени на библиотеките: сб. в чест на доц. д-р Анета Дончева*. София: Унив. изд. „Св. Климент Охридски“, 2022, с. 269–288. ISBN 978-954-07-5536-6.

Рейтингова система на висшите училища в България (РСВУБ) [онлайн]. Достъпно от: <https://rsvu.mon.bg/rsvu4/#/>

Философски факултет [онлайн]. *Софийски университет „Св. Климент Охридски“*. Достъпно от: <https://phls.uni-sofia.bg/>

Философски факултет [онлайн]. *Софийски университет „Св. Климент Охридски“*. *Катерда Библиотекознание, научна информация и културна политика. Международна видеоконференция* Достъпно от: <https://phls.uni-sofia.bg/akademichen-sastav/katedri/katedra-bnikp/mezhdunarodna-videokonf-bnikp/>

Философски факултет [онлайн]. *Софийски университет „Св. Климент Охридски“*. *Катерда Библиотекознание, научна информация и културна политика. Публикации*. Достъпно от: <https://phls.uni-sofia.bg/akademichen-sastav/katedri/katedra-bnikp/publikacii-bnikp/>

Янакиева, Татяна. Създаване и развитие на библиотечното образование в СУ „Св. Климент Охридски“. Специфика и интегритет в съобществото на университетските дисциплини. В: *Годишник на СУ „Св. Климент Охридски“*. *Философски факултет. Книга Библиотечно-информационни науки*, Т. 1, 2008, с. 5–43. ISSN 1313-4256. URI <http://hdl.handle.net/10506/1360>

REFERENCES:

- Filosofski fakultet** [online]. *Sofiyski universitet „Sv. Kliment Ohridski“* Available from: <https://phls.uni-sofia.bg/>
- Filosofski fakultet** [online]. *Sofiyski universitet „Sv. Kliment Ohridski“*. *Katerda Bibliote-koznanie, nauchna informatsia i kulturna politika. Mezhdunarodna videokonferentsia*. Available from: <https://phls.uni-sofia.bg/akademichen-sastav/katedri/katedra-bnikp/mezhdunarodna-videokonf-bnikp/>
- Filosofski fakultet** [online]. *Sofiyski universitet „Sv. Kliment Ohridski“*. *Katerda Bibliote-koznanie, nauchna informatsia i kulturna politika. Publikatsi*. Available from: <https://phls.uni-sofia.bg/akademichen-sastav/katedri/katedra-bnikp/publikacii-bnikp/>
- Kvalifikatsionna ramka na Evropeyskoto prostranstvo za visse obrazovanie (KREPVO)**. In: *Natsionalnata agentsia za profesionalno obrazovanie i obuchenie (NAPOO)* [online]. *Evropeyski instrumenti i politiki. Evropeyskata kvalifikatsionna ramka (EKR)*. Available from: <https://www.navet.government.bg/bg/evropeyskata-kvalifikatsion-na-ramka/>
- Ministerstvo** na obrazovaniето i naukata. *Pravilnik za nablyudenie i otsenka na nauch-noizsledovatelската deynost, osashtestvyavana ot visshite uchilishta i nauchnite orga-nizatsii, kakto i na deynostta na Fond „Nauchni izsledvania“*. In: *DV* [online]. *Ofitsi-alen razdel. Ministerstva i drugi vedomstva*, br. 54, 29.6.2018 g., s. 44. Available from: <https://dv.parliament.bg/DVWeb/showMaterialDV.jsp?idMat=127573>
- Milanova**, Milena. *Obrazovaniето v oblastta na bibliotekoznaniето i informatsionnata nau-ka ot perspektivata na profesionalnata realizatsia i ochakvaniyata na pazara na truda*. In: *Posveteni na bibliotekite: sb. v chest na dots. d-r Aneta Doncheva*. Sofia: Univ. izd. „Sv. Kliment Ohridski“, 2022, s. 269–288. ISBN 978-954-07-5536-6.
- Reytingova sistema na visshite uchilishta v Bulgaria (RSVUB)** [online]. Available from: <https://rsvu.mon.bg/rsvu4/#/>
- Yanakieva**, Tatyana. *Sazdavane i razvitie na bibliotechnoto obrazovanie v SU „Sv. Kli-ment Ohridski“*. Spetsifika i integritet v saobshtestvoto na universitetskite distsiplini. In: *Godishnik na SU „Sv. Kliment Ohridski“. Filosofski fakultet. Kniga Bibliotech-no-informatsionni nauki*, T. 1, 2008, s. 5–43. ISSN 1313-4256. URI <http://hdl.handle.net/10506/1360>